

একমেব দহত্যগ্নির্নরং দুরূপসর্পিণম্ ।

কুলং দহতি রাজাগ্নিঃ সপশুদ্রব্যসঞ্চয়ম্ ॥ ৯ ॥

অর্থ :- অগ্নিঃ দুরূপসর্পিণম্ নরম্ একমেব দহতি । রাজাগ্নিঃ সপশুদ্রব্যসঞ্চয়ং
কুলং দহতি ।

বাংলা প্রতিশব্দ :- দুরূপসর্পিণম্-অজ্ঞানবশতঃ অথবা অসতর্কতাহেতু অগ্রসর ।

টীকা :- সম্প্রতি দৃষ্টদোষমাহ একমিত্যাди - যো হ্নেরতিসমীপম্ অনবহিতঃ সন্
উপসর্পতি দুরূসর্পিণম্ একমেবাগ্নির্দহতি ন তৎপুত্রাদিকম্ । ক্রুদ্ধো রাজাগ্নিঃ
পুত্রদারভ্রাতাদিরূপং কুলমেব গবাস্থদিপশুসুবর্ণাদিধনসঞ্চয়সহিতং সাপরাধং নিহন্তি ।

বঙ্গার্থ :- যে ব্যক্তি অজ্ঞানবশতঃ অথবা অসতর্কতাহেতু অগ্নির অত্যন্ত নিকটে
উপস্থিত হয়, অগ্নি কেবল তাহাকেই দগ্ধ করে । কিন্তু রাজরূপে অগ্নি ক্রুদ্ধ হইলে সকল
পশু দ্রব্য সমূহ সহিত অপরাধী ব্যক্তির সমগ্র সম্পদের সঙ্গে তাহাকে বিনষ্ট করিয়া
থাকেন ।

एकाग्रं दर्शयति । दृष्ट्वापि न ।

कृत्वा दर्शयति वाचाभिः । अपभ्रुदत्तसमुच्चय ॥ १ ॥

उत्पन्नः ⇒ श्लाघा २ पा० अनुशासितः । वाचवर्धनस्यैव अनुशासितः ।
सुखमलत्त ।

वार्धः ⇒ वाचवर्धनः । दारिद्र्यवर्धः । वृत्तिवर्ध । वाचाभिः ।
सुखमलत्त । सुखमलत्त । दर्शयति शक्तिं । अत्र श्लाघा अतिवाचिकः ।

वर्धः ⇒ अग्निः । दृष्ट्वापि न । ननु एकाग्रं दर्शयति । वाचाभिः ।
अपभ्रुदत्तसमुच्चय । कृत्वा दर्शयति शक्तिं ।

संज्ञासः ⇒

पेसा। अथ चेतना। साहसुतेः। आशेः संज्ञासः

निश्चिन्ता। मत्ता। तेसु एकमतः। द्रवः धूलु। अग्निः। वाता।
वहति। चेतने। न। ज्ञानाभिः सः। अचक्रकः। अचक्रात्

धूलु। वातानि। वातात्मः। स्वीकृते। न च तेषः। अग्निदलः।

मत्त। सूक्ष्मः। अनवहितः। अन्नः। अतिमन्त्रिणम्। उपमपति

ते। दुर्लभमर्षिणा। सूक्ष्म। अग्नि दलश्रुते। न च ते

सूक्ष्मादिभ्यः। किन्तु मत्ति। अन्नः। ज्ञेयवि-सूक्ष्मः। वातानि

अपगृही। वाताति। तेन। मत्ता। अग्निवादसः।

सापत्तदात्ता। कुलावत। अवाश्रुति-पशु-सूक्ष्मादि-विमसृष्ट-

-महिता। सापराधि। निश्चिन्ता। अग्निः। एकमतः। मन्त्रिणमर्षिणा।

सूक्ष्मा। दहति। किन्तु वाताग्निः। अन्नं। अदावापत्ता। सूक्ष्मा।

सूक्ष्मा। सात्सति। च।